

INSPIRATIEDAG

DUAAL LEREN

VOOR SECUNDAIRE SCHOLEN,
CDO'S EN SYNTRA'S

W E L K O M

De meerwaarde van duaal leren in de derde graad, enthousiaste scholen getuigen!

GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap

W E L K O M

DUAAL LEREN

in de 3de graad

ENTHOUSIASTE SCHOLEN GETUIGEN

GO! onderwijs van de
Vlaamse Gemeenschap

OV De gemeente
maakt school
SG

 **PROVINCIAAL
ONDERWIJS
VLAANDEREN**

Voorstelling sprekers

Lieven Appelmans
Waarnemend directeur /
TAC / Coördinator dual
leren

Nancy Beken
Waarnemend directeur

Ellen Van den Stock
Beleidsmedewerker dual
leren / Onderwijs-
Arbeidsmarkt

Programma

- Verwelkoming
- Opwarmertje
- Getuigenissen met specifieke aandacht voor
 - De meerwaarde van een dubbel aanbod: duaal en niet-duaal naast elkaar
 - Wat vinden leerlingen zelf?
 - Aanpak, organisatie & inzet van middelen
 - Rol van de trajectbegeleider(s)
 - Communicatie naar ouders, leerlingen en leerkrachtenteam
 - Aanpak screening met een minimale uitval als doel
 - Behoud van een goede binding met de school
 - De positieve impact van de duale leerweg op de niet-duale leerlingen
 - Uitdagingen? Toekomst?
- Ruimte voor vragen

Opwarmertje

- Wie heeft reeds duaal leren in het aanbod van de school?
- Zo ja,
 - wanneer ben je gestart?
 - hoeveel duale opleidingen?
 - hoeveel leerlingen?
- Zo neen,
 - waarom ben je (nog) niet gestart?
 - ben je van plan te starten op 1/9/23?
 - of later?

De meerwaarde van duaal leren in de 3de graad

- Win-win voor leerling en onderneming;
- Proeven van het bedrijfsleven zonder de schoolomkadering te verliezen;
- Ervaring opbouwen binnen een 'echte' werkomgeving;
- Ontwikkelen van een echt bedrijfsgevoel;
- Werktempo, naleven van veiligheidsvoorschriften en werken in teamverband worden veel duidelijker.

De meerwaarde van duaal leren in de 3de graad

- Groeien als persoon - Ze leren attitudes die wij hen op school niet kunnen aanleren;
- Voor leerlingen die liever een andere leerweg willen bewandelen kan het een motivatie zijn om minder naar school te komen en al een paar dagen te leren op de werkplek;
- Leerlingen die niet goed functioneren op school, kunnen openbloeien tijdens een duale opleiding;
- Iedereen is anders! Er zijn leerlingen die graag bezig zijn en graag onder de mensen zijn.

Wat betekent duaal leren in de derde graad voor de leerlingen?

Wat is het **WEL**:

- Positieve keuze
- Ervaringsgericht
- Authentiek leren
- Samenwerking school-werkplek
- Op maat
- Springplank
- Leerweg nieuwe innovaties
- Toegangsticket voor de arbeidsmarkt

Wat is het **NIET**:

- Lager niveau
- Een langere stage
- Gemakkelijk
- Voor leerlingen met leermoeheid
- Goedkope werkkracht

Wat zeggen leerlingen zelf?

- Al doende leert men
- Stages zijn te kort
- Verdieping op de werkvloer
- Loonaspect
- ADHD - "geen zittend gat"
- Leren op eigen benen staan
- Met plezier naar de werkvloer - op school was dit anders
- Ik doe nu wat ik graag doe
- Leerlingen die afstuderen, hebben snel werk

Aanpak, organisatie en inzet van middelen

- Gestart in **2017** met de richting Elektrische Installaties in de derde graad
- Huidig aanbod:
 - Elektrische Installaties in de derde graad + 7de jaar Gebouwenautomatisering
 - Haarverzorging in de derde graad + 7de jaar Haarstylist
 - Sanitair en verwarming in de derde graad + 7de jaar Installatietechnieken
- Uitbreiding aanbod in 2023 binnen de afdeling Hout
 - Binnenschrijnwerk en Interieur in de derde graad
 - 7de jaar CNC-gestuurde houtbewerkingsmachines
 - 7de jaar Interieurbouwer
- Vanaf de derde graad kiest ongeveer 30% voor een duaal traject

Aanpak, organisatie en inzet van middelen

Organisatie:

- Aanbod duaal leren in 3de graad = aanbod voltijds onderwijs
- Leerlingen duaal leren zitten zoveel mogelijk samen voor algemene vakken
- Les op maandag en dinsdag
- Trajectbegeleiders geven ook de praktijklessen
- Per leerling krijgt de trajectbegeleider 1 uur trajectbegeleiding

Aanpak, organisatie en inzet van middelen

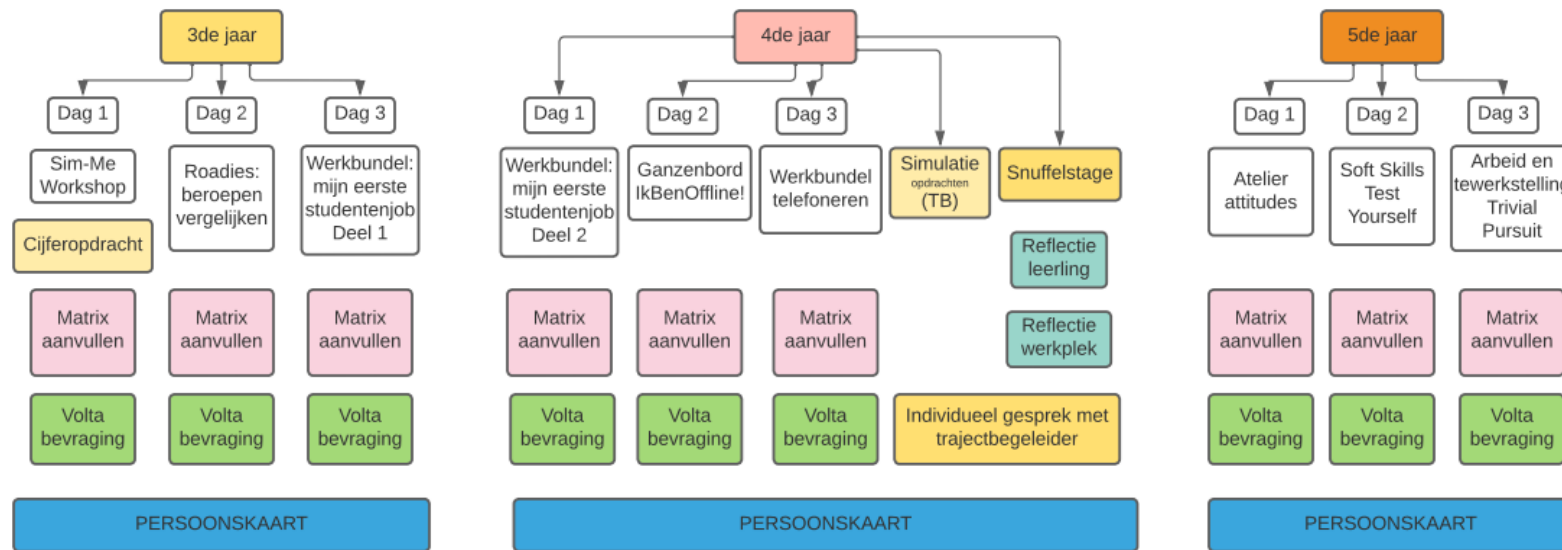
Sterktes:

- Inzetten op een goede screening die reeds start in het derde jaar
- Het concept duaal leren is stilaan ingebed op school. Leerlingen kiezen er bewust voor
- Stevig netwerk van bedrijven waar blijvend contact mee is
- Ondersteuning aan bedrijven

Voorbeeld organisatie arbeidsrijpheid

ORGANISATIE ARBEIDSRIJPHEID

Aanpak, organisatie en inzet van middelen

Start duaal leren:

- In 2017 in specialisatiejaren: hotelreceptionist/kok/chocolatier
- Beginfase: een groot succes, later veel minder
- 2019/2020: start duaal leren in 3de graad grootkeuken en bakkerij

Spelbreker: corona, moeilijk om werkplekken te vinden in de horecasector

Boost in 2021 in grootkeuken met opening nieuw internaat

Uitbreiding aanbod in 2022 met slagerij en restaurant - keuken

Aanpak, organisatie en inzet van middelen

Organisatie:

- Aanbod duaal leren in 3de graad = aanbod voltijds onderwijs
- Geen duaal leren in de 2de graad (bewuste keuze)
- Leerlingen voltijds onderwijs/duaal leren zitten allemaal samen
- Maandag en dinsdag: les op school
- Keuze trajectbegeleiders = belangrijk (in het begin veel inzet gevraagd)
- Trajectbegeleiders geven ook de praktijklessen
- Uren trajectbegeleider: 1u/2 lln.

Aanpak, organisatie en inzet van middelen

Dit mag je zeker niet vergeten:

- Overtuig je leerkrachtenteam om in te zetten op duaal leren
- Screening arbeidsrijpheid en -bereidheid = advies
- Uitwerken competenties
- Communicatie ouders en leerlingen: infoavonden/opendeurdagen
- Samenwerking op niveau SGEM: werkgroep, ontbijtsessie bedrijven, week duaal leren, ...

Vooruitzichten schooljaar 2023-2024?

- Meer leerlingen in het 4de leerjaar die interesse hebben voor duaal leren

Rol van de trajectbegeleider(s)

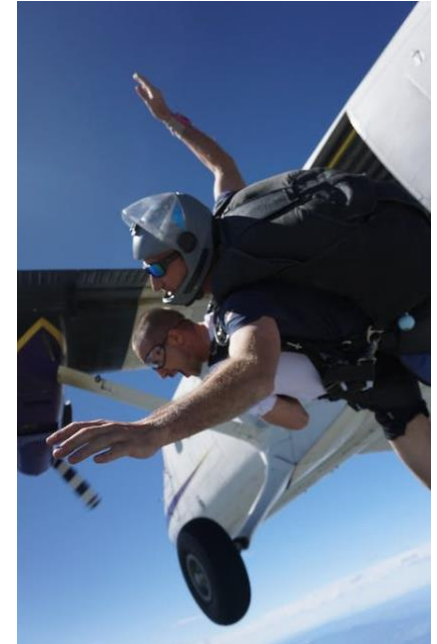
- Cruciale sleutelfiguur
- Andere "skills" nodig (bemiddelaars, vertrouwenspersoon, ...)
- Ingebed in een team
- "Lijm" tussen school en werkplek
- Vertrouwensband met de leerwerkplekken (eerlijkheid)
- De frequentie van de bezoeken dient hoog te zijn

Communicatie naar ouders, leerlingen en leerkrachtenteam

- Geloof in duaal leren als cruciale randvoorwaarde
- Onafgebroken positief communiceren
- Zich letterlijk "smijten in het duaal verhaal"
- Coördinator duaal leren is een voordeel (kennis!)

→ Blijvende sensibilisering om van duaal leren een sterk merk te maken!!

- Het werven van leerlingen voor een duaal traject vraagt tijd en inspanning.
- Zorg voor duidelijke informatie
- Interesse van ouders opwekken
- Voldoende investeringen vanuit onderwijs en arbeidsmarkt
- Duaal leren moet **in de eerste plaats gaan om leren**

Aanpak screening met een minimale uitval als doel

- Belang van goede betrokkenheid van leerkrachten 4de leerjaar (ingebed in een goed OLB-beleid)
- Dit is niet het verhaal van één leerkracht maar van een team (o.a. betrokkenheid leerkrachten AV)
- Gesprek met drie, transparantie en niet over het hoofd van de leerling.
- Start vroeg!
- Uitgewerkte screening naar arbeidsrijpheid

Behoud van een goede binding met de school

- Trajectbegeleider (= vertrouwenspersoon)
- Aangepaste cursussen (vooral PAV)
- Verplichte aanwezigheid op oudercontacten
- Week van duaal leren:
 - Leuke activiteit voor de leerlingen
 - Leerlingen duaal komen vertellen over hun ervaringen
 - Afterwork drink met leerlingen en werkgevers
 - ...

De positieve impact van de duale leerweg op de niet-duale leerlingen

- Kleinere klassen
- Meer aandacht mogelijk voor de brede basiszorg en differentiatie
- Meer begeleidingskansen
- Leerlingen worden gemotiveerd door de succesverhalen van hun duale medeleerlingen. Een latere instap is ook steeds mogelijk (bv. pas instappen vanaf het 6de jaar)
- "Aanzuigefect": soms ook externe leerlingen die worden aangetrokken tot de duale leerweg

Uitdagingen?

- Soms angst bij leerkrachten, voelen zich bedreigd in hun job
- Blijven waken over de te presteren uren (bv. horeca)
- Een puzzel om te leggen binnen de school (qua uren, leerkrachten, ...)
- Schaalgrootte heeft voor- en nadelen:
 - Klein beginnen: 1 of 2 duale opleidingen
 - Hoe meer het duaal systeem wordt uitgerold -- > hoe meer expertise, mogelijkheden om groepen samen te zetten, teamwerking, ...
 - Valkuil?

Laat je ondersteunen!

Je staat er nooit alleen voor ...

- Belang van lerende netwerken!
- Netwerkdagen
- PLG's
- RTC's
- Sectoren
- VDAB
- Technische Academy's
- ...

Ondernemingen versterken en ondersteunen in hun rol als opleider

Verschil stage en duaal leren:

- Stage: je oefent op de werkplek de competenties die je op school leerde.
- Duaal leren: je verwerft ook **nieuwe** competenties op de werkplek, en dat doe je in het kader van een opleidingsplan.
- Kennis aanleren op het bedrijf:
 - Ondersteuning door de school (cursusmateriaal, logboek, observatiefiches, didactische fiches, ...)
 - Communicatie tussen school en werkplek in geval van bv. remediëring

Toekomst?

- Modernisering van het secundair onderwijs
- Duaal leren in de dubbele finaliteit?
- Aanloopfase organiseren?
- Flexibilisering van de trajecten
- Duaal leren overal hetzelfde (syntrium & centrum leren en werken)?

Tot slot ... Enkele krachtlijnen

- Het is waardevol om het duaal en niet-duaal systeem naast elkaar te organiseren (zeker in de 3de graad).
- De meerwaarde zit hem in het feit dat leerlingen echt de leerweg kunnen kiezen die het best bij hen past (bewuste keuze). Er komt een verbreding van het aanbod op school.
- Een goede screening en een intense trajectbegeleiding verhogen de kans op een succesvol duaal leertraject.
- Duidelijk en transparant communiceren naar alle stakeholders is een must om er een DUAAL succesverhaal van te maken!

Vragen? Bedenkingen?

Bedankt voor jullie aandacht!

werkplekduaal@vlaanderen.be

vlaanderen.be/werkplekduaal/opleidingsverstreckers

duaalleren.vlaanderen

M E E R I N F O

BEDANKT

VOOR UW AANDACHT

V R A G E N ?